

ทองแผ่นเดียวกัน

นอกเหนือไปจากความหมายตาม พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่อธิบายว่า สำนวน ทองแผ่นเดียวกัน หมายถึง เกี่ยวข้องกันโดยการแต่งงาน แล้ว รองศาสตราจารย์ ดร.นวั วรณ พันธุเมธา ราชบัณฑิตสำนัก ศิลปกรรม ประเภทวิชาการศิลป์ สาขา วิชาภาษาไทย ราชบัณฑิตยสภา ได้อธิบาย ถึงสำนวนนี้ไว้ในหนังสือ สารพันวรรณนา ว่า สำนวน ทองแผ่นเดียวกัน ไม่ได้ใช้ เฉพาะเรื่องการขอลูกสาว เท่านั้น ใน พงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุ มาศ(เจิม) ได้กล่าวถึงสำนวนนี้ในพระราช สาส์นขอช้างเผือกที่สมเด็จพระเจ้าหงสาวดี มีถึงสมเด็จพระมหาจักรพรรดิด้วย ดังนี้

...พระราชอนุชาท่านประสงค์จะ ขอช้างเผือกพลาย ๒ ช้างมาไว้เป็นศรีใน กรุงหงสาวดี ให้สมเด็จพระเชษฐาเราเห็น แก่ทางพระราชไมตรีอนุชาท่านเกิด กรุงหง สาวดีกับพระมหานครศรีอยุธยาจะได้เป็น ราชสัมพันธ์มิตรสนิทเสนาหา เป็นมท พสุธาทองแผ่นเดียวกันไปจนตราบแท้จ กัลปาวสาน...

เห็นได้ว่า สำนวน ทองแผ่น เดียวกัน ในที่นี้หมายถึง มิใช่แค่กัน นอกจากนี้ กาญจนาคพันธุ์ได้กล่าวถึง สำนวนนี้ในหนังสือ สำนวนไทย เล่ม ๑ ว่า มีที่มาจากการทำหนังสือสัญญาทางพระ ราชไมตรี โดยอ้างถึงคำอธิบายของสมเด็จพระ เจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่งทรงพระนิพนธ์ไว้ในพระราช พงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๒ และในประชุมพงศาวดารภาคที่ ๔๕ รวม จดหมายเหตุเรื่องทูตไทยไปประเทศ อังกฤษเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๐ พระราชวรวงศ์ เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ก็ทรงกล่าวถึง การจารึกพระราชสาส์นลงในแผ่นทอง แสดงให้เห็นว่า สำนวน ทองแผ่นเดียวกัน เคยใช้แสดงไมตรีระหว่างเมืองหรือระหว่าง ประเทศ แต่ปัจจุบันกลายเป็นความหมายไป เป็นการแสดงความเกี่ยวข้องระหว่าง ครอบครัวยุคหรือวงศ์ตระกูล.

อารยา กิรมงคลจิต